

ÖZGECAN'IN ARDINDAN...

ESARETLER ÜLKESİNDE KADIN OLMAK...

Özgecan; genç bir kadın, psikoloji öğrencisi. 11 Şubat'ta gözü dönmüş, insanlıktan çıkmış 3 erkek tarafından öldürüldü. Esaretler ülkesinde yaşanan kadın cinayetlerinin ne ilk ne de sonuncusu olmadığını bildiğimiz halde bu cinayetin yarattığı öfke ve isyanın tarifi imkânsız. Kadının toplumumuzdaki yerini, ülkemizde kadın ile ilgili toplumsal yargı ve inançları, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini, temel hak ve özgürlüklerini özgürce yaşamak isteyenlerin karşılaştığı kültürel, toplumsal, hukuksal engelleri bir kez daha, ama bu kez bu ülkede yaşayan tüm kadınlar olarak daha yüksek sesle haykırmak istiyoruz.

Kadın bedeni ve cinselliğine yöneltilmiş yasaklar, bu yasakların resmi ağızlarından her gün dillendirilmesi, devlet yetkililerinin veya devletten gücünü alanların her tür şiddeti olumlayan ve teşvik eden söylem ve davranışları, erkeklerin çocukluktan itibaren kadınlar üzerinde hak sahibi olduklarını duyarak ve görerek büyümeleri, tüm bunların arkasında sadece yasakçı bir zihniyetin değil, eril bir zihniyetin olduğunu, bu zihniyetin toplumsal bir güç ilişkisine dayandığını ve oradan beslendiğini, aslında yasakların bile eşit olmadığını bilmek ve bunlarla yaşamak zorunda kalmak.. Özgecan Aslan için gösterilen tüm tepkiler, söylenen her söz ve her eylem, bugüne kadar şiddete maruz kalan, taciz edilen, tecavüze uğrayan, cinsiyetlerinden dolayı karşılaştıkları zorlukları her defasında sindirmek zorunda kalan tüm kadınlar içindir. Bu ülkede yaşayan tüm kadınlar için.

Tepkiler bir taraftan çığ gibi büyümekte, diğer taraftan medya ve sosyal medyada yapılan bazı yorumlar, toplumsal cehaletimizi yüzümüze vurmakta, özünde değerli olan insana karşı, kadına karşı ve insan yaşamına karşı ne kadar duyarsızlaştığımızı göz önüne koymaktadır. Mini etek veya dekolte giymek, gece tek başına sokağa çıkmak, hamile iken yanında kocan olmadan dolaşmak, seks işçiliği yapmak, her türlü şiddetin haklı çıkarılmasında gerekçe olarak sunulurken bu gerekçeleri öne süren köhnemiş zihniyetin ezberlenmiş değer yargılarını değiştirip dönüştürmek mümkün olabilecek midir?

Öte taraftan olayın kendisi her ne kadar aşırı eylemler içerse de, bu eylemler 'gündelik' taciz, şiddet ve ayrımcılık olaylarından kopuk ve bağımsız da değildir. Şiddeti uygulayanların hep gözü dönmüş, canî ve böylelikle de 'öteki' erkekler olduğu fikri, sadece hikâyeleri münferitleştirip bağlamından uzaklaştırmakla değil, erkeklerin uyguladığı diğer taciz biçimlerini bir kez daha görünmez kılmakla da sonuçlanabilme tehlikesi içermektedir. Şiddeti uygulayan, taciz eden erkekler sadece gözü dönmüş, insanlıktan çıkmış erkekler ya da "minibüs şoförleri" değildir. Yani başınızdaki en güvendiğiniz, en yakınınız, kocanız, sevgilinizdir, gayet 'normal' görünen doktorlar, terapistler, öğretim üyeleri, avukatlardır...

Özgecan Aslan cinayetinin ardından; yargı sistemimizde adaletin, hakkaniyetin sağlanmaması, ülkemizde yaşanan vahşetlerin, hukuksuzlukların karşısında toplumsal vicdanı rahatlatan cezaların olmamasının düşünülmesi sonucunda Türk Ceza Yasasından kaldırılmış olan idam cezası yeniden gündeme taşınmıştır. İdam cezasının insan haklarına, insanın yaşama hakkına aykırı olduğu, suçluların topluma yeniden kazandırılması amacı taşımadığı gerekçesiyle kaldırılmasının ardından, bugün cezaların yetersiz görüldüğü noktada başvurulabilecek bir yöntem olarak yeniden gündeme getirilmesi çağdaş hukuk sistemleriyle tezat oluşturmaktadır. Yaşamın kutsallığını savunan sözde kanunlar yapan ancak "ahlak bekçiliği" yaparak namus, cinsellik, kadın olmak ve kürtaj üzerinden yeni tanımlar ve kalıplar üreten bir sistemin parçası olarak yaşamak zorunda kalan kadınların özgürlükleri bu suç-ceza uygulamalarına indirgenemeyecek kadar önemlidir.

Kadınların, kendi bedenleri üzerinde diledikleri zaman diledikleri gibi karar verip, diledikleri gibi giyinip, diledikleri gibi kahkaha atıp, diledikleri yerlerde gezebildikleri ve gece rahatça sokağa çıkabildikleri zaman ülkemiz esaretten özgürlüğe evrilebilecektir. Onurlu yaşam ve onurlu ölüm bu özgürlüklerin sağlandığı sistemlerin doğal bir sonucudur ve Özgecan Aslan bu özgürlük ülkesinin en büyük savaşçısıdır.

Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi